AL TREILEA OCHI

ION

MĂRCULESCU

AL TREILEA OCHI

Prezentul volum face parte din
ciclul „Jurnalul de la Marcona“

3
TREI

EDITORI:
Silviu Dragomir
Magdalena Mărculescu
Vasile Dem. Zamfirescu

REDACTARE:
Carmen Eberhat

COPERTA:
Andrei Gamarț

DIRECTOR PRODUCȚIE:
Cristian Claudiu Coban

DTP:
Ofelia Coșman

CORECTURĂ:
Rodica Crețu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
MĂRCULESCU, ION
Al treilea ochi / Ion Mărculescu. - București :
Editura Trei, 2026
ISBN 978-606-40-3331-4

821.135.1

© Editura Trei, 2026

O.P. 17, GHIȘEUL 1, C.P. 0490, BUCUREȘTI
TEL.: +4 021 300 60 90
E-MAIL: comenzi@edituratrei.ro
www.edituratrei.ro

… în fiecare zi, încă un strat dur de calciu
pe vertebrele mele.

Când și în care luptă nu e păgubaș învingătorul?
Așadar ce este un învingător?
De unde începe și unde se termină victoria?
Și ce este acela care nu se simte nici învins și nici
nu se vrea învingător?

Da, oamenii sunt niște ființe care inventează tot felul
de povești! Triste povești. Poveștile oamenilor.

1.

Sunt precum cântărețul cu sufletul dându-i pe dinafară de câtă muzică are în el, dar îi lipsește instrumentul potrivit la care să poată cânta: fluier sau scripcă, sau trompetă…

Și-atunci, neputând face altceva, se apucă să spargă lemne cu toporul, amăgindu-se ori chiar crezând de-a binelea că, iată, și-a găsit și el rostul pe lumea asta. Iar spre seară va fi autorul unei grămăjoare de surcele pe care o va lua în brațe, o va duce în casă, lângă sobă, o va dărui flăcărilor surcea cu surcea și toate se vor transforma în căldură și într-un pumn de cenușă…

S-ar putea spune că surcelele sunt mai utile decât lacrimile, maestru fiind nu cel care poate să cânte iscusit la fluier sau vioară, ci acela care poate să cânte, de exemplu, dintr-un instrument numit cenușă…

Și fluier din oase cânta-vom din cenușă…
Apare ziua și răsare noaptea
Vin licurici și spaime și bat cu pumnii-n ușă
Un blid de ciorbă-i Luna și scripca-i de cenușă
Alerg, alerg și fug și nu găsesc o ușă!…

2.

Trăim și noi, trăim… vocația ratării, dar și pentru asta îți trebuie talent.

Mă vedeam cum stăteam acolo, aplecat asupra mea, îngenuncheat, aș putea zice. Trăgeam de o pârghie și mi se mișca un picior. Apăsam pe o pedală sau pe alte pârghii și îmi puneam în mișcare mâna. Acționam pe un buton și capul mi se mișca la dreapta sau la stânga, după cum era fixat pe vertebra atlas. Și, desigur, mai făceam și alte

operațiuni care declanșau unele mișcări ale gurii, ale buzelor, ale mușchilor abdominali, ale ochilor, ale urechilor. Ba, apăsând pe nu știu ce piesă care punea în mișcare mai multe roți dințate, puteam să simt mirosuri. Rulmenții mei funcționau ireproșabil, deocamdată.

Însă nenorocirea de care mă temeam tot avea să se întâmple. Nu mai știu pe ce am apăsat, am uitat ce am făcut și asta a fost mișcarea fatală: s-au cuplat niscaiva electromagneți care au închis contactele electrice. Cert este că, din acel moment, am început să gândesc și să văd cum stăteam acolo ghemuit asupra mea. Nu este exclus — am zis atunci — că, fără să-mi dau seama, am pătruns în mine mai mult decât trebuia.

3.

Oamenii se ucid între ei, spunând că o fac ca să trăiască mai bine. Și astfel Yorick devine o jucărie mecanică puțin cam rudimentară.

Cei mai mulți dintre noi simțim propria piele ca pe ceva strâmt, în care abia mai încăpem. Și încercăm fie să intrăm într-o altă piele, fie să o lărgim pe asta pe care o avem la dispoziție, riscând — se înțelege — s-o plesnim și s-o rupem pe la cusături.

4.

El avea niște mâini mari, păroase, cu degetele ca niște cârnați umflați, mâinile lui puteau fi asemuite cu niște pâini rumene, afânate, iar cu ele făcea tot felul de lucruri mărunte, de mai mare migala. Te apuca mirarea văzându-l cum coase cu acul cel mai mic sau cum robotește și repară ceasuri de mână.

Vecinul acestuia avea degetele lungi, lucioase, de pianist. Fratele său avea unghii pătrate, caracteristice omului tenace, încăpățânat, perseverent și doar rareori capabil de momente de bunătate. Eu eram acela care n-a priceput, oricât a încercat, de ce oamenii trebuie să aibă mâinile și degetele fiecare în felul său!

5.

El vorbea, vorbea, dar ceilalți nu-l auzeau. Și-atunci, el a început să vorbească mai tare. Din ce în ce mai tare. În final, ajunsese să strige cât îl țineau puterile. Chiar și urechile lui abia de mai puteau suporta aceste țipete.

Ascultătorii aceia au spus: omul ăsta se pare că e mut, pentru că nu scoate nicio vorbă!

O, câtă liniște în capul surzilor!…

6.

Când se hrănesc, europenii vor să dea impresia de bogăție, opulență, îndestulare. Orientalii mărunțesc mâncarea, o consumă cu bețigașe, o divizează, dându-i valențe infinitezimale, hrana orientalului devine neimportantă în raport cu spiritul. Unii asiatici mănâncă numai cu stânga, pentru că dreapta o folosesc să se șteargă la fund.

După ce a participat la o recepție în China, doctorul Albini din Cluj mi-a povestit cum invitații clefăiau și gemeau ca să arate că mâncarea e bună și le place; la sfârșitul mesei se lăsau pe spate în scaun, se băteau pe burtă și râgâiau, în semn că masa a fost foarte sățioasă și îndestulătoare.

7.

Am imaginat o cioară care are o memorie bună. În cei patru-cinci sute de ani cât trăiește, aceasta acumulează atâtea date și informații încât tot ce are în cap seamănă cu o imensă magazie dezordonată, în care găsești fel și fel de vechituri fără vreo importanță, obiecte de ultimă fabricație, fără valoare sau cu o valoare pe care au pierdut-o în marele vălmășag.

Rătăcind prin această memorie, devii o ființă himerică, nici chiar ce știi și ce observi despre tine nu mai este un lucru sigur — magazia aceasta seamănă într-un fel cu urmele unui cataclism în care tot ce a fost viu a murit, rămânând doar cojile.

8.

Mircea Eliade a zis: lumea întreagă trăiește în exil, dar lucrul ăsta nu-l știu decât câțiva.

9.

Ce am face dacă am fi toți buni? Ce ne-am face dacă oricare dintre noi ar fi, vreodată, bun în întregimea lui?

Puah, ce plictiseală ar fi!…

Ce ne-am face dacă ar dispărea Moartea, de exemplu, sau ar fi oferită doar unui grup de privilegiați? Doamne, ce ne-am mai sfâșia între noi pentru un strop de moarte!

Poate că Dumnezeu are un secret în materie de rău, pe care nu vrea să ni-l destăinuie cu niciun chip!

10.

Dacă se spune că viața e veșnică (cea de dincolo fiind mai fericită, după câte se crede), dacă se spune că momentul

morții este deosebit de plăcut (vezi cazurile când unii ejaculează în momentul spânzurării), dacă există otrăvuri care produc mai întâi beție și apoi un somn adânc și liniștit din care niciodată nu te vei mai trezi, lipsind orice durere, aproape că mă mir cum de nu există pe fiecare stradă câte o fabrică-două de funii de spânzurat sau de otrăvuri și cum de meseria călăului este atât de depreciată…

11.

Există: turmă fără păstor, păstor fără turmă, precum și turmă cu păstor. Ceea ce nu vrem să recunoaștem este păstorul cu turma nebună, rebelă, care le cuprinde pe toate cele trei amintite.

A trecut o zi și n-am avut niciun gând. A trecut mâine și n-am niciun gând. A trecut poimâine și n-am niciun gând. Vor trece și ieri, și alaltăieri și nu voi avea niciun gând. N-a existat niciun gând. Trece timpul. O câtă risipă de gânduri, gânduri, gânduri!…

12.

Anotimp ploios, cum nu știu să se mai fi întâmplat. Plouă întruna. Au putrezit și sălciile de atâta ploaie, iar broaștele au căzut în disperare. Și se pare că în următoarele luni va fi și mai rău. Măcar suntem norocoși că știm ce ne așteaptă…

13.

E vorba de un lădoi vechi, cam 30 x 30 x 40 cm, simplu, fără ornamente, fără pretenții, doar cu două belciuge pentru lacăt, în loc de vreo încuietoare măiestrită. Un obiect adus de tata din război, din Munții Tatra. Pe

capacul interior e scris: 1944. Atât! Cât o pagină dintr-o carte de istorie. Un obiect care se păstrează bine în umilința lui, reușind să facă să nu se uite faptele. Da, un fel de istorie adevărată. O bucată de lemn nu este o minciună. Dacă n-ar fi existat acest lădoi, poate că n-aș fi aflat nici până astăzi că există niște munți care se numesc Tatra!

14.

Mai mult ca sigur, un evadat nu gândește niciodată că răul cel mare ar putea să-l trăiască abia de-acum încolo. Nu are timp să-și regrete trecutul sau închisoarea din care a fugit. Cel mai mult din timpul pe care-l trăim este, conștient ori inconștient, dedicat visului ascuns de a evada.

Dar de ce trebuie să stăm în strâmtul țarc care este viața? Murim și nu vom afla niciodată de ce ni s-a dat această încercare.

15.

Domnul Ics (să-i zicem așa!) tocmai măturа prin fața prăvăliei dimineața, când i-a venit ideea. Întâmplător, strada era plină de o lume pestriță, autoturismele vâjâiau încoace și încolo, un număr impresionant de polițiști se instalase în diverse puncte, pentru păstrarea ordinii publice. În fond, nu trebuie să ne mirăm, aveau și ei treburile lor!

Ca să se urce călare pe mătură, în chip de vrăjitoare, nu i-a fost prea greu. Domnului Ics i s-a părut puțin ciudat doar momentul în care mătura a început să se ridice legănat cu el. Trebuia să se țină atent de coada din lemn de fag a măturii. Mai întâi a urcat până la înălțimea balcoanelor de la etajul întâi, apoi, cu aceeași ușurință, până la etajul al doilea, al treilea și așa mai departe, așa că noi nici nu ne

putem închipui cât de sus s-a ridicat! După care a început să alerge în viraje, propulsat de o forță reactivă neobișnuit de puternică pentru o mătură de paie cu coada din lemn de fag, rotunjită într-o manieră grosolană, neglijentă.

Domnul Ics se ținea bine cu amândouă mâinile și nu simțea niciun fel de amețeală. După vreo câteva viraje, timp în care prezența lui acolo sus fusese observată de toată lumea, mătura s-a întors în zbor planat și l-a depus în fața prăvăliei. Ajuns din nou pe trotuar, domnul Ics a mai împins cu mătura vreo două–trei hârtii spre rigolă, înjurându-i pe nerozii ăia care fac gunoaie când se plimbă pe stradă. Apoi a trecut la locul lui în prăvălie. Nu după mult timp au apărut și primii clienți care au început să povestească, fiecare în felul lui, cum și ce văzuseră zburând peste blocuri, peste case. Domnu Ics îi asculta și, ascultându-i, a început să se întrebe din ce în ce mai insistent și mai nelămurit, ce Doamne iartă-mă, ca să zic așa, ar fi putut să fie dihania aia despre care, de-acum, discutau toți oamenii și el nu apucase să o vadă, de parcă nici n-ar fi fost de față.

16.

Mulți dintre noi, cei mai mulți, își fac un titlu de glorie din faptul că au ajuns bătrâni. De fapt, ei n-au niciun merit: fără niciun fel de efort, îmbătrânește chiar și puturosul, nevolnicul.

O mulțime se compune din indivizi; mulțimea este o construcție șubredă, tăria ei constă în fiecare cărămidă; la rândul ei, fiecare cărămidă, știind că zidul nu poate exista fără ea, contestă totul și pe toți, în afară de sine. Blestemul inalienabil căzut asupra individului este să facă parte din

mulțime. Don Quijote își imagina că sfidează acest blestem, așa că singura noastră șansă pare a fi imaginația.

17.

O pictură nu poate fi vorbită, așa cum nu poate fi cântată. Dar asta nu înseamnă că nu merită să încerci. Valoarea drumurilor care ne duc undeva este obținută prin comparația cu drumurile închise.

18.

Copacul nu se teme de moarte. Iepurele fuge de spaimă, peștele are organe cu care simte pericolul, musca are o mulțime de ochi cu care să-și vadă călăul. Numai copacul nu are nimic și nu se ferește, pentru că nu se teme de moarte. Fir-aș copac! Așa se face că am ajuns să fiu invidios pe un tufiș!

19.

Cu zece nerozi conduși magistral poți face mult mai multă treabă decât cu zece persoane geniale conduse de un prost. Soarta și nivelul unui popor nu țin totdeauna de cetățenii care-l compun, ci de liderii acestora. Și mai e ceva: sunt atâția care așteaptă de la Dumnezeu ceea ce ar putea face ei înșiși!

Viața ta și-a atins scopul dacă ai trăit măcar o secundă de sublim, hai să-i zicem, de fericire maximă. Măcar o secundă. Sau o zecime de secundă. Mă întreb dacă eu am avut această secundă. Iar dacă am avut-o, când s-a petrecut, de nu-mi aduc aminte deloc? Oare s-a întâmplat atunci, singura dată în viață, când mi-am dorit cu toată convingerea să mă sinucid, dar n-am făcut-o?

20.

Dacă până și M. Eliade apreciază că suntem blestemați să ne pierdem inutil tot timpul…

21.

Erau acolo tocmai pentru a se feri de atâta lumină. Lumina o făceau tot ei. Tot acolo, în acea lumină rară, se vedeau niște vase uriașe din tablă ruginită, murdară, croite urât, sudate grosolan, niște vase pline de piei înverzite și flegme de sânge putrezit. În niște cârlige atârnau hălci mari de carne ce aminteau doar vag de animalele din care proveneau. Și totul puțea.

Dar ei se sărutau. Încleștați. În picioare. Și, o, Doamne, zicea el, cum mai știe femeia asta să sărute! Așa ceva n-am mai cunoscut! Iar ea îi spunea în gând: Tu nici nu știi să mă pupi!…

22.

Universul: o imensă horcăială, o imensă clipă în care se stinge duhul vieții. E atât de cumplit totul împrejur! Și eu mă simt singur, atât de singur!

23.

Mi-a venit așa, un gând: cel mai frumos dar ce ni s-a dat este păcatul. O, ce anostă ar fi fost viața fără păcat!

24.

Îmi dăruiesc, pentru această zi, următoarea poezie: *În mocirle cresc doar puține flori / Soldați de parfum care-nving miasme / Orbii-și plimbă mâinile prin nori / Și sculptează-n*

aer vise și fantasme. / Fir-am păsări simple nenăscute-n zori / Dar trăind în noapte luminați de basme.

*

A venit în zori și-a plecat spre seară / Îngerul cu aripile reci / Lăcrimând din coastă a-nceput să ceară / Dezlegarea clipei unice în veci/ Noroi și sublim suntem la un loc / Fețe de rubin sau figuri de ceară/ Ne unim plângând sâmburii de foc / Umede cerneluri într-o călimară / Până când să ținem chinuite-n teci / Sufletele noastre cu miros de vară? / Înger, tu cu aripile reci / Ai venit în zori și ai plecat spre seară!

25.

Cioara șchioapă există, este aproape bătrână și se știe că o cioară poate trăi sute de ani. A văzut multe cât a trăit, dar cu memoria ei de cioară nu poate să pună în ordine lucrurile, încurcă faptele, evenimentele, figura mea și a ta se amestecă în unduirea lacului pe al cărui mal stăm și privim apa timpului. Povestea însă este alta: într-o zi își dă seama că i se apropie ceasul de pe urmă și nu a apucat să-și pună lucrurile în ordine. Iată cum îi pică penele una câte una, iată cum nu mai poate deschide ciocul cu ușurință! Viața devine o ocazie pierdută, iar ea se întreabă: ce fel de ocazie?

Nu ne doare rana, cât ne doare imaginea ei sau cât ne închipuim că ne doare. Și asta numai dacă ni se pare că avem o rană. Vezi, asta este: ni se pare că suntem în stare să pricepem câte ceva!…

26.

Grav este faptul că în ultimul timp nici măcar nu mai visez. Sau, dacă mi se întâmplă câte ceva, cumva, acestea sunt zdrențe de vise nesemnificative. Nici vorbă de vise în culori!

Ce se întâmplă, mă întreb, am început să mor din eul meu cel adevărat, să mor din subconștientul meu? Am început să mor dinăuntru? Voi ajunge să fiu doar oase și piele, părăsite de vise și de gânduri? Iar eu, care speram să ajung o colcăială de gânduri care să… care să ce?

27.

În anul 2144 (!) o cometă care se deplasează cu 60 km/s va lovi Pământul, ne anunță un astronom american. Impactul va avea puterea a câteva mii de bombe nucleare, ceea ce ar putea duce planeta noastră în faza epocii de piatră…

Astronauții americani aflați acum în cosmos își văd în continuare de treburile lor și speră că mai avem ceva timp până la acest eveniment atât de important!…

28.

Creierul uman primește în fiecare secundă 100 000 000 (o sută de milioane) de unități informaționale; dintre acestea, doar câteva sute trec prin filtrul trunchiului cerebral și ajung în creier; în creier se produc unde, care îl traversează de 8-12 ori pe secundă, undele filtrează și rețin informațiile cele mai puternice, iar creierul acționează în consecință. Creierul uman poate forma un milion de miliarde de conexiuni. Informațiile pe care creierul uman le poate acumula ar putea umple 20 000 000 (douăzeci de

milioane) de volume scrise, adică suma tuturor volumelor din cele mai mari biblioteci din lume. Creierul unui om ar putea primi și memoriza cunoștințe de un miliard de ori mai multe decât se acumulează în mod normal pe planeta numită Pământ.

În Primul Război Mondial, între 1914 și 1917 au murit 14 000 000 de oameni; Al Doilea Război Mondial a dus la moartea a 55 000 000 de oameni. Marea epidemie de gripă spaniolă din 1918 a produs 21 000 000 de victime. Actualmente, 12 000 000 de copii mor de inaniție în primul an de viață.

Dacă facem un calcul (având în vedere o anume rată a natalității și dacă n-ar fi murit toți acești nou-născuți), ne putem imagina care ar fi fost astăzi populația globului pământesc?

29.

Ți se gâdilă orgoliul știind că, dintre toate planetele sistemului solar, doar Pământul se poate lăuda cu viața existentă pe el în toată diversitatea ei: organisme microscopice, insecte, plante, pești, păsări, animale și oameni! Și, în plus, are și rezervele de a întreține această viață. Ce noroc avem că ne-am născut pe planeta asta! Da, ce noroc!

30.

În „Enigma vieții și a morții", dl A. Bălcești-Popescu spune: „Cea mai eficientă metodă de tratament a scăderii potenței la bărbați (dar pe cine oare ar putea să nu intereseze așa ceva?!) este cauterizarea foarte ușoară a capului cornetului inferior nazal care, altfel, are aceeași acțiune nu numai la bărbați, ci și la cazurile de frigiditate la femeie,